

Nuorttanaste
maksu ovtu
kruvna jakko
dagast, blad-
de dinggu-
juvvu juokke
poastitarappe
lutte.

Nuorttanaste

Nuorttanaste
olgušboatta
guovte gærde
manost —
dam 15ad ja
dam 30ad
bæive juokke
manost.

Bajasrakadus- ja čuvvgitusbladde samidi.

»Gæča mon boadám farga«

»Leket maidai digis garvvasak.«

No. 4.

29ad Februar 1904.

6ad jakkodak.

Muite Lot! „Son agjani.“

Lasse oudeb nummari.

IV.

Gæčadekop mi dal, maid sad-
doid dat Lot ajatallam guđi.

Dam oase æp berre mi eisege
mædda mannat, erinoamašet min ai-
ge.

Visses læ, atte æi læk si harvak,
guđek cækkek: »Ja mutto Lot alma-
ken maŋašassi bestujuvvui, — son
vanhurskesen dakkujuvvui, — son
albmai bođi, inge monge æmbo dar-
baš. Go mon fal alme jovsam, de
mon læm duttavaš.«

Lokke, jos dat læ du vaimo jur-
da, de orost ovtu čalbmeravkalam
boddo ja guldal, maid mon dudnji
cækkam. Mon aigom dudnji čajetet
ovtu daihe guokte aše Lot historjast,
mi dækkelvuoda gaibeda ja mi dudnji
avkken matta læt. Mon jakam atte læ
darbašlæš burist vuttivalddet dai ašid.
Mon alelassi læm oapatam, atte stu-
ora hassevuotta ja stuora buristsivd-
nædus læva siskaldasat oktičadnujuv-
vum, atte vuoinalæšvuotta ja min Hærra-
mek Jesus Kristus duotta maŋest-
čuoovvom mannaba giettalagaid, — ja
atte jos oskolaš aigo ajatallat, de son
i darbaš vuorddet, atte son buristsivd-
nædussan læ su aiggai ja su sokki, i-
ge damge atte son navdašet oazžo
stuora avo ja rafhe su oskos siste.

Mærkaš damditi buok oudde-
musta: **Lot i maidege burid dug-
jum Sodoma assi særvest.**

Lot asai manga jage Sodomast.
Alma æpedkætta læi sust ollo dilalæš-
vuotta sardnot olbmiguim Ibmel bir-
ra ja sieloid suddost erit jorggalet;

mutto orro čajetæme, atte Lot i læk
maidege barggam dam guvloi. Orro
čajetæme, atte sust uccan læi vuoina-
læš fabmo dai olbmui lutte, gæi sær-
vest son asai. Sust i læm dat arvost-
adnujubme, maid davja vel mailme
mannage fertte čajetet ovtu gelbolaš
Hærra balvvalægjai.

I gavdnum i oktage vanhurskes
olmai Sodomast olgobæld Lot seinid.
I oktage su grannain jakkam su du-
ođastussi. I oktage su oappasin gud-
nejattam dam Ibmela gæsa Lot rok-
kadalai. I oktage su balvvalægjin æc-
cam su isedes Ibmela. I oktage dam
stuora gavpugest fuola adnam su sa-
nin, go son gæččali vuostaičuožžot
sin bahavuoda: »Dat okta læ boattam
assam diti nuftgo amas,« cækkke si.
(1 Mos. 19. 9. Dækkelvuotta i čaje-
tuvvum su sanedi. Su religion i fil-
lem ovtage lusas.

Duottavuodast i læm imaš. Dat
læ okta davalaš dovdos ašše, atte dak
sielok, guđek ajatallek, æi matte mai-
dege burid mailmest dugjot. Sin sal-
tes læ ila uccan fabmo dasa, atte ma-
taši vuostaičuožžot ja hettit guocca-
gæme sin birrasin. Si æi læk girjek,
čallujuvvum, mak dovddujuvvujek ja
lokkujuvvujek buok olbmui. (2 Kor.
3, 2). Sin cællemgærdest i læk mik-
kege, mi Kristus birra duodašta; i
mikkege mi gæssa ja bovde. Muite
dam!

Mærkaš nubbadassi: **Lot i sad-
dam gaskaoabmen su dalo olbmui-
des jorggalussi.**

I muittaluvvu migjidi, man
stuoressu bæraš læi. Mutto dam
dietetp mi, — atte son dam bæive,
go son goččujuvvui Sodoma guođdet,
uccemusad suiti aka ja guokte nieida.

Juogo læžai læmaš Lot bæraš
stuoressu daihe uce, de dat ašše læi

almaken čielgas, atte i gavdnum sin
særvest oktage, gutte balai Ibmelest.

Go Lot olgos manai dai nuorra
olbmaiguim sardnot, guđek galgaiga
su vivvan šaddat, ja goččoi sonno
battarussi duššadumest vuolget; »de
son oroi su vivvasasides mielast
læme nuftgo leikušægje.« (1 Mos 19, 17)
Maggar hirbmos sanek! Dat læi, de-
go si liföi cækkam: »Gi vara vald-
da dast, maid don cækkak.« Nuft
gukka go mailbme čuožžo, galggek
dak sanek læk duodaštussan dam ala,
atte loikka ja mailmelundok kristalæš
læ mailme manaidi higjadussan.

Ja mi læi Lot akka? Son galle
Sodoma guđi su boadnjæs cælskapest;
mutto son i joavddam gukkas. Son i
jakkam, atte læi darbašlæš nuft ho-
post bataret. Son vaimos guđi Sodo-
mai. Son maŋases gæčasti, vaiko
Ibmel čielggaset læi gielddam maŋnai
gæčastemest (1 Mos. 19, 17), ja son
šaddai salttebazzen.

Ja mak læiga Lot nieidaguovtos?
Soai galle mielde-čuoovoiga, — mutto
dušše bærgalaga balvvalam varast.
Soai gæččalæiga ačeska dasa, mi baha
læ ja oazžoiga maidai su jorralet dam
suddoi, mi læ buok fastemus ædnam
alde. Ovtain sanin oazžo olmuš cælk-
ket, Lot læi okto kristalæšvuoda gæino
alde obba dam bærræst, ige son na-
gadam ovtage sielo mieldes oazžot
helveta poartain erit.

Ja mon dam im obba imaštala-
ge. Daggar sielok, guđek ajatallek
ječasek ollaset erit čuoavdemest suddo
lakkim, čadageččujuvvujek ja bagjel-
geččujuvvujek sin ječaidæsek dalo
olbmui. Dak, guđek lundolaš varra-
badiguim læk sigjidi čadnujuv-
vum, oidnek sin gærggadmættomvuoda ja
stađesmættomvuoda kristalæšvuodast,
vaiko si vel ollo ærage æi ibmird.

Si jurdašet navt: »Jos son jakaši dam, maid son lokka ječas jakket, de son vissaset i mænodifēi nuftgo son mænoda.» Ajatalle ja hælbadægje vanhemin læk harve aige ibmelbalolaš manak. Manai ealmek oidnek æmbo go sin ječaidæsek ealmek oidnek. Manna merke æmbo du mænnodusa go du sanid. Muite dam!

Mærkaš goalmadassi: **Lot i guoddam maidege duodaštusaid maŋŋases, go son jami.**

Uccan diettep mi Lot birra maŋŋel go son Sodomast olgusvulgi; ja buok maid mi diettep i læk havskai. Su rokkadus Zoar oudast, danne go dat læi ucca baikaš — su eritvuolgem dast — su bajasmannam varidi, — buok, buok muittala dam sæmna historia. Buok eajeta, man rašše dat osko-čuonanas læi, mi su lutte gavdnui.

Mi æp galle dieđe, man gukka son eli su bataræmes maŋŋel. Mi æp dieđe, gost son jami ja goas son jami, — oinigo son Abraham, — manlakai son jami, — maid son celki daihe jurdaši. Buok dak læ eikkujuvvum min oudast. Abraham, Isak, Jacob ja Josef maŋemus boddoi birra læ miŋgidi muittaluvvum; mutto i sadnege Lot birra. Daidi su jabmenboddo uccan alme čuovgast birrastatuvvum.

Lasetuvvu.

Duotta sanek.

Čalluvvum korpuralskuvlast Čaccesullost.

1. Maggaraš ællemgærddasaš liđid olmuš saddada su nuorravuoda giđastes, daggaraš dilalašvuoda morjid son laddada su boaresvuoda čavčastes, damditi go boaresvuoda dilalašvuotta davja čuovvo nuorravuoda lagadusast; dastgo maid olmuš gilvva, dam son fast okti ješ galgga lagjet.

2. Bija du nuorravuodastak juo aldsesak ovta buore ja avkalaš moala, masa don du ællemestak galgak ollit ja dađemielde go don ain joavdak dam ragjai, de bajed fast dam alebuidi; mutto ale goassege oktanmanost dam bajed nutt allagassi, atte vægjemættes læ dasa ollit, ja ale goassege maŋed du aiggomušaidak. Ale eisege orost gaskan aige daihe gaskamatkai, jos duotta hettetus i bođiš ouddi, amas du algo mannat duššas ja du savaldak vælittat ollašuvvukættai; dastgo dam, maid olmuš gærde læ alggam, mi læ gudnalaš ja šadda oudadussan, dam galgga son angeret hæit-

tekætta doarredet, nuft gukka go læ vejolašvuotta, gidda dassa go olmuš juksa dam mæreduvvum ragjai.

3. Aiggasažat læ olmust bajasčuvgitus dego okta oainemættom stuora girje; dam sistdoallo læ eokkijuvvum dieđoin, man blađek prentijuvvum oapoin, dam pærmak čadnujuvum vuoiŋa navcaiguim ja dam eanas dollujuvvu muitost, damditi læ gæpas sudnji addet bajasčuvgitusa gæinoid, gutte ješ dovdda oapo vuodoid.

4. Nuft gukka læ okta eiegosvuotta min fangga, go mi javotaga ærai oudast doallap dam gidda dušše ječamek duokkai; mutto jos mi dam al mostattep guđege olmui, de šaddap mi dalle ječa dam fanggan, damditi varot almostatemest du eiegosvuodaidad du ustebasad, gæst maidai matta læt usteb, dam ustebest fast æra usteb, gæk mattek læt du vašotægjek.

5. Daggar olmuk, gæk uccam dittek hallek ollo joavdelasaid; mutto dak, gæk ollo dittek, hallek aito darbas mađe. Gavdnu gal davja okta ja mubbe halatæbme daggaraš, gutte læ sagga maŋggagærddai gæstægje ja guoimak, go dat viššalæmus, buoremus ja eæpemus „viccardægje“; dastgo dat gutte goassege i javotuva, son šadda hallat ja olgusgilvvet ollo avketes ja heivvimættom sanid, vahagen sikke aldsesis ja æraidi; damditi gærgeles njuovča, mi lavčest i dollujuvvu šadda davja æraid likkotesvutti eærggot ja biškot.

6. Buok lundolažak ædnam alde, sikke spirek loddek ja gærbmašak goikkeædnamest ja spirik guolek ja guovdek eæcest læk dabmadæmest dam olmušlaš luondo bokte; mutto olbmu njuovča i læk ollaset dabnamest gæstge. Dat stivrrikættes baha, mi læ dievva jamolaš mirkost i oro mattemen dabmaduvvut. Damditi rikkop mi davja lagamužamek vuostai gæppadæbbut saniguim go dagoiguim; dastgo dat læ gæppasæbbo oaidnet fæilaid ja dovddat vigid æraid lutte go olbmu ječas lutte.

7. Gieles ja šladar æva darbaš gukkes aige, ouddalgo læva gukkedi vidanam; mutto duottavuotta i oro gansal saje oažžomen olmui vaibmoi.

8. Ale difte ječad laiddijuvvut njalgga ja eæppes viccardægje njuokčamin, daihe rabmasis ja hokkatusaiguim gæčalægje vuoiŋain; mutto garve sist dego mirkolaš gærbmašin ja borre spirin; dastgo aito daggarak læk sæmma vašalažak silloi go gærbmašak rubmaši. Muite damdi alo varotet ječad daggar mirkolaš olmuin, gæi bostatægje njuovča basta, ræggo ja goddala olbmu vaimo bahabut vel go

bikak ja basteles lanjak olbmu rubmaša.

9. Vašše, bahavuotta, gađašvuotta ja udnutesvuotta læk lösses, vaibbadatte, bavčastatte ja goddalægje noađek buokaidi, gæi ala dak bođesik; dastgo dak læk gukkagierddavašvuoda, logjevuoda, vaibmoladesvuoda ja rokkisvuoda vašalažak; damditi læ sagga mangagærddai buoreb okto rafhest orrot ja assat mæcest daihe avden guovlost, go atte daggaraš nissona daihe olbma lutte, gutte læ hoppoi, gierdamættom, vaššai, baha, bækkalas ja garroi, ja gost i læk raffhalašvuotta vuorddemest goassege. Olmuš daggaraš ješlagašvuodaiguim læ juo aiggasažat dego ouinulaš helvet guoibmases.

10. Garro mirkota buristsivdnadusa; værre-vuornes mirkota sielo. Buok dak værre-vuordnasak, maid olmuš algost vuolgata su njalmestes gidda maŋemus ællemes loapa ragjai, šaddek fast okti ruoktot mæccat ja boattet su ječas sielo bagjeli; dastgo juokke garrodemines garota son ješ su sielos agalašvutti.

11. Ale guodde baha vaimo ovtage olmui, alege vašot daihe gađašt sin, gæk du vuostai rikkok daihe du gudne rievidek; mutto adde sigjidi andagassi obba du vaimostak ja alege muite æmbo dam; dastgo olmu luondo læ hægjo, ja su ællem oanekaš. Mi æp dieđe, man gukka mi vela ællep dabe armo aige siste, daihe oaidnalep dam ædnam alde; gal satta, atte mi farga oktanaga singuim vuoiŋadep eiegnalet havde siste, ja muite maidai dam, atte Ibmelest læ suddoid andagassi addim eovvddagak sikke dudnji ja buok olmuidi.

12. Sælgebæilde sardnom læ dego daggar einak, mak æi buola, mutto dušše giktek buok daid eappaden, maida juo dak guoskašik; damditi ale hala maidege bahas sagaid guđege olmu birra, mi læ hettetussan sudnji su ællemes oudadusaidi, jos don vissa ik dieđe dam, ja jos vel vissaset dieđasikge dam, de guoratala vuost ječak ja jæra aldak, manditi mon dam olgus šladdardam ja mietta mailme gilvam.

13. Bostatægjek læk daggar olmuk; gæk lagamužasek sælgebæilde mirkkotik sin šladdarid, giellasiđ ja heivemættom sanid bokte; damditi ustebam, jos guttege du gullut alga dudnji du ustebad su sælgebæilde dæddet ja vahagattet heivemættom sagaiiguim, giellasiđguim daihe šladdariiguim, de goččo vuost su oamedovdostes ječas eellegærdes guoratallat ja oudanbuktet gævatusaides oudamærkaid, ja muitot sudnji, atte sikke son

ja buok olbmuk læk luondostæsek suddolažak lbmel oudast.

14. Jos don læžak gullam maidege šladdarid daihe baha sagaid gænge birra, mak læk vahagen sudnji, de divte dam jabmet oktanaga ječainad, amas dat maidege vahaglaš hettetu-said daihe likkotes vaddesvuodaid buktet du ja su ælelli; dastgo jurdaš dam, atte ragjai joavddam daihe ol-olim ovta olbmust valdda æmbo aige, go ovta bæive.

15. Jos buok olbmuk mailmest die-đašegje buok daid, maid si sælgebæl-de hallek gutteg guimidæsek birra, de vanik gavnoši dalle usteblašvuotta mailmest, ja uccan lifči dille gæstege sardnot gænge birra.

16. Jos don okti læžak massam ovta buorre ja rakislaš usteba heivvemæt-tom sanidad daihe unukas gævatusaid bokte, de mana farga fast su lusa, goččo su lusad ja valde su ječad ou-di, gæse du mæddadusaidad ruoktot ja daga soavadusa suina, alege mit-ted ovtastattengæino mendo gukken ja vaddesen.

17. Olmuš dovdda dalle riggodaga divrasvuoda, go dat læ vuittujuvvum, ja ustebes mavsolašvuoda, go dat læ massujuvvum; dastgo okta daggaraš rakislaš ja oskaldes usteb, gæn vaimo æigadušša olgusvalljjuvvum ješlagaš-vuodaid, læ divrasæbbo go golle, dia-manta ja buok mailme riggodak, ja son læ æccalæbbo, go buok ædnam-las havskodagak ja hæivasvuodak.

18. Læge alo buorre ja usteblaš du vaša-lažaidak vuostai sæmma go ustebid vuostai; mutto alle dadde læt buokai usteb. Dat usteb, gæn du vaibmo læ valljim, berre læt æadnujuvvum nannoset rakisvuoda badiguim duđnji gidda. Dastgo ollo olbmuk mailmest galle æajetek ječaidæsek ustebin æalmi oudast; mutto duotta oskaldas ja rakislaš ustebak læk dadde harvvak. Danditi læ okta betolaš usteb dego fuones ja halbes biv-tas, mi olgoldasak gal læ buddejuvvum æab-ba divras batiguim, mutto siskaidasat duolv-vas ja mieskas.

19. Vaiko don dieđak, atte du usteb i læk feila daihe vigetaga, de almaken galgak su rakistet obba du vaimostak; dastgo dat læ visses, atte sikke dust aldak, sæmma go mustge ja buok olbmui mailmest gavdnujek feillak ja vigik, ja muite, atte buok olbmuk læk ovta Adam manak.

20. I olmuš joavda gukkas usteblašvuodast, jos son alelassi i sate su vaimo dovdstes anddagassi addet su guoimes vigid; danditi fertte usteblašvuotta æuolbmadvut rakisvuoda æadnasin, mi læ goddujuvvum gierddavaš-vuoda arpoin, mi fast læ badnujuvvum oskal-desvuoda ruovain, ja æska dalle læ usteb-lasvuotta riftes olles, go olmuš su ustebes lutte matta vela jiena javotagage illodet sod-no oktavuodasga diti.

21. Maggar cælkemættom olles osalašvuot-ta, buristsivdnadus ja jeđditus læ sudnji, gæst læ daggar nama oskaldas usteb, gæsa son alma mange lagaš balotaga oažo roakka almostattet buok su æiegosvuodaides, gæsa i

darbaš mittedet su jurddagides ige vikket su sanides, ja daddege luottet oažo dam ala, atte su likamættom oskaldesvuotta æoagga buok aive alsesis ja bigja daid nana vuork-kasis.

22. I mikkege mailmest læk nuft lieggos, nuft lines, nuft ravas, nuft æellem-dærvas, nuft rakislaš ja rakistegje, nuft divrras ja mavsolaš, go okta duotta rakislaš ja oskaldes usteb, gæn vaimost assek buok lagam olgus-valljjuvvum buore dabit, ja gæn siello æiga-dušša vuoinalaš ælle dovdo.

23. Duotta usteblašvuotta, nana oskaldes-
vuotta ja buolle rakisvuotta læk luondoste-
sek riegadæme rajest juo ožžom æoavddagid
olbmui vaibmoi. Daggar ustebest læ guov-
daš su karakteraides siste. Fon oaidna mor-
rasid ærai vaimoin. Son satta lagamuža
jeddit su lossis ællem siste, dalkastet su sie-
lo vaddoid ja væketet hædest.
Samuel A. Samuelsen.

* * * * *

Gukken ja lakka.

* * * * *

Daidi, guđek cællek

»Nuorttanastai,« dieđituvvu daggo bokte, atte brævak, mak sistesekdol-lek æmbo go dam, mi gulla blađe dinggujuvmai, æi mana poastas por-tofria. Juokke bræva, mi boatta min baikkai, rappujuvvu poastarapest, ja jos læ cællujuvvum mikkege æra go dat, mi blađe doaimatussi gulla, de ferttip mi makset 20 øra, ja mist da-sa gal i lifči varre. Danditi, di bræ-vačallek, dakket nuft burist, atte maksebetet, go di cællebetek.

»Girje „Nuorttanastai.“

Dal bivdam mon saje »Nuorttanastai« muittalam diti, atta moai ledne jottam bagjen, mon ja mu akka. Monno rie-gadamænam læ Guovddagæino; dobbe æm læm ællam 23 jakkai, ja ollo læi rievddam dam rajest.

Ollo gittosa halidam mon cælk-
ket daidi vieljaidi ja oabbaidi, guđek
stuora buorrevuoda æajetegje monno
vuostai, si buokak sivovuoda ja mie-
đamanasvuoda æagjetegje monnoidi,
ja go mon soames have siello dille
birra gæcæalegjim sarnodet singuim,
de si dam æi galle vuostaibigjam,
mutto guorragege buokak ja cække,
atte darbašlaš galle lifči. Mon satam
maidai dam duodaštet, atte dobbege
soames gavdnu gæn vaimost osko
æuonan læ.

Pappa oroi læme hui sivoi. Gir-
kost læime moai juovlaid ja odđa
bæive.

Buore dalke dæivame matkest,
ja læi buorre sælskape maidai.

Dasto go moai ruoktot galgaim
vuolget, de šaddaime moai gullat
himbos moraslaš saga likkotesvuoda
birra, mi læi dpatuvvam monno si-
dast. Monno vivva, gæn halddoi
moai læime oskeldam sida guođdet,
læi mæra ala duššam. Viva namma
læi Ole Andersen ja su skipar læi H.
N. Sara. Soai æva læm gal gukkelin
jottemen go dušše Goshopast fidna-
men, ja go soai sidi læiga boattemen
Øifjori, de soai hættaduvaiga dam
njarga buotta, mi dam vuona njalnest
læi. Dast læi gal okta dallo; mutto
æi læm sidast æmbo go 2 nissona.
Soai galle gulaiga dallanaga æuorvva-
sa goattai juo, ja viekkalæiga fierv-
vai ja dobbe oiniga soai olbma guov-
to ja goalva; mutto soai æva sattam
maidege dam garradalkest dakkat
gagjom varast. Stuora suorganemin
ja baloin viegaiga soai lagamuš gran-
na dallo — gaska læi 4 kilometer.
Dobbe legje galle 2 olma ja 4 nisson
sidast; mutto si æi vuolggam gagjom-
barggoi ouddalgo iđdedest, ja dalle læi
marped. Jos lifči riftes olbmak dast
læmaš de soai galle lifčiga birggijuv-
vum. Dam dajam mon, ja dam dag-
jek manga ærasa.

Im dieđe mon dal æra rađe, go
buok morraša bigjat lbmel ala, gutte
raje ja mære læ bigjam morraši.

Bivdo birra im dieđe ollo muit-
talet, Hasvikast gullujek væhaš gulid
goddemen. Dalkek læk læmaš hibr-
mos garras, atte olbmuk æi læk bæss-
sam mæra ala.

Bivdorast, Salamest cællujuvvum 15ad
bæive februar manost.

I. O. H.

Aalesund buollem birra.

Lasse oudeb nmmari.

Æi Kristiansundastge galle lai-
kotallam. Biegga læi nuft garas, atte
Hustavika cuožoi oktan æacceborgan,
danditi i læm arvvalæmest cæccemat-
ke bæssat Aalesundi, mutto si saddi-
jegje 40 hæstaguorme mannat.

Æra gavpugin algge maidai ra-
bedet væke. Birgenest dakkujuvvui
ollo væketam diti; mutto buok stuore-
mus vække bođi, nuftgo mi juo læp
muittalam 30ad januar-nummarest,
tuiska kæisarest. Maidai Danmarkost
ja Ruodast læ ollo dakkujuvvum væ-
ketam diti. Dat danskalaš radđetus
saddi dampa Aalesundi borramušain

ja biktasiguim.

Dallanaga go telegramak ollijegje Chicagoi, Amerikai, saddi dat darolaš-amerikanalaš bladde »Skandinaven 1000 kr. hädalažaidi väkken, ærep dam læ Chicagost boattam 10,000 kr. Min ædnamestge læ stuora arvasvuotta čajetuvvum. Ædnagak læk addam 500 kr., 1000 kr. ja vel æmbo. Min gonagas ja drönneg læva okti addam 6000 kr., kruvnaprinsa 1000 kr. ja prinsak Gustav, Carl ja Eugen 1000 kr. okti. Prinsessa Eugenie læ skenkim 400,00.

Stuoradiggeolbmak čögge dallanaga-gaskanæsek 3500 kr.. Ærep buok dam læk vaivasæbbo bæle olbmuk addam ruđaid ja biktasid juokke sortas hirbmos ollo. Buok mi læ Aalesundi saddijuvvum læ fraktafria mannam sikke dampai ja dollavavnoi mielde.

Soatte.

Soađe birra i dittujuvvu ollo; dastgo olmuš i sätte burist jakket telegramaidi mak bottek, bærraigöččäm (cencur) sikke Ruoša ja Japana bælest læ daggar, atte dieđitussi æi boađe ærago dat, maid soai sittaba. Go Ruošša tape, de son dam dieđostge i siđa birra mailme almotet ja sæmmalakkai læ maidai Japanin. Giesgad bođi dat sakka, atte Japan læ massam 4 pansarskipa, mi galle lifči lömaš hirbmos tapa Japani, mutto dal dieđeta Japana gesanta Londonest, atte dak 4 skipa æi læm æra go boares dampak, mak gedgiguim legje lastijuvvum, ja maid Japanesalaš gavvelvuodast bijai mannat Port Arthur hamani, vai Ruošša bačča daid ja vuogjoda. Ruošša diettalassi jaki, atte duot læk soatteskipak, baččegodi daid ja vuogjodi galle, ja daggo bokte stengi son hamana, nuft atte i bæsa ješ olgus ige siša.

Maid soatte maksa,

ja man gukka dak maņemus soađek læk bistam.

Ruošaædnam soatte (1853—56) Turka, Frankarika, Engelanda ja Sardinien vuostai, mi darogilli goččujuvvu »Krimkrigen« bisti 28 mano ja 3 bæive. Ruoša tapa dam soađest læi 128,700 olbma, oktibuok manne 256,000. Ruoša soattegolatusak legje 2840 million marke; mannoi dast šaddai 100 million marke (okta markke læ

90 evre). Engelanda soattegolatusak (23 manno, 98,100 olbma) 1380 mill. marke, mannoi 60 million marke.

Ruoša-soatte Turka vuostai 1877—78 bisti 10 mano ja 9 bæive. Ruošša tapi dalle 172,000 olbma. Ruoššalaš soattegolatusak legje 1300 million marke juokke mannoi, oktibuok 126 million marke. Turka fertti Rušši makset 640 million marki soatte-vahaga oudast.

Preussen soatte Østerikain dam jage 1860 bisti 35 bæive. Preussa bælest legje 309,000 ja Østerika bælest 330,000 olbma. Preussen soattegolatusak legje 282 million marki, mannoi gartai nabbo dalle 240 million marki. Østerika fertti soavatussan Preussenin makset 60 million marki.

Tuiska-franska soatte (1870—71) bisti 6 mano ja 9 bæive. Okta million Tuiskalažak legje soađest 710,000 Franskalaža vuostai. Tuisaædnam soatte-golatusak legje 1024 million marki, dast gartai juokke mano ala 156 million marki. Frankrika soattegolatusak legje 11,200 million marki, — dat rika fertti Tuiskaædnami makset 4 milliarda marki soattevahaga oudast.

Dat lulle-afrikaanalaš soatte (1899—1902) bisti 31 mano ja 19 bæive. Engelandast legje 458,435 olbma soađest, ja dak makse Engelandi oktibuok 4846 million marki daihe 156 million marki manost. Engelanda tapa læi 95,700 olbma, maina legje 21,600 jabmek.

Japan soatte Kinain (1894—95) bisti 8 mano ja 7 bæive ja mavsi Japani manosažat arvo mielde 80 million marki. Kina fertti soavatussan addet 200 million taels ja Formosa.

Okta tuiska statistiker arvvala, atte dam rekek mielde galgašegje makas Ruoša soatte-golatusak dam soađest, mi dal læ alggam, šaddat arvo mielde 150 million marki manost ja Japan arvo mielde 100 million marki manost.

Aalesuud gappug assedi,

guđek buollema bokte hirbmos vahag šadde gillat, læ oktibuok skenkijuvvum **1,291,591,77 kr.** — okta million guokta čuođe ja ovee logad lokkai duhat vitta čuođe ja okta logad lokkai kruvna ja čieča gavcad lokkai evre — dam 18ad februar ragjai.

Olgoædnamest læ boattam 851,073,74, min ædnamest 440,518,03 kr.

Lofotbivdo birra

gullu, atte goddek væhaš gulid buok fiskoværain, muttommin vel obba buristge. Guollehadde læ 24 kr. ragjai, vuoivvashadde 34 kr. hektoliterest.

Mehavnašše

læi oudan lagamandiggest Hammerfestast dam mano loapast. 24 olbma galggek læk ašalažak dam stokkoi, mi mannam giđa dobbe dollujuvvui. vittanak læk 37 ja 4 forsvarara. Aššalažak jukkujuvvujegje njæle oassai. Vuostas oasse — 5 olbna — læk juodtjukujuvvum. Garia naggio læi statsadvokat Urby ja dam forsvarara gaskast. Lagretta gavdnai buok vittasa aššalažžan, golmas legje vahaga dakkam bagjel 300 kr. oudast ja guovtes lakka 400 kr. oudast.

Duobmo i læk vel celkkujuvvum; mutto vissa mi dam farga oažžop diettet, nuft atte mi boatte nummarest sattep dam birra muittalet.

† Bisma Heuch Kristiansandast

læ jabmam dam 13ad bæive dam manost gukkalmas buocama maņel. Juovlaid rajest i læm bisma olgon læmaš. Su akke læi lakka 66 jage. Su jabmen-davdda læi vaibmo-vikke.

Jørgen Christian Heuch læ riegradam Kragerø gavpugest dam 23ad mars 1838. Su ačče læi dat buristčuožžo grosserar Joh. Chr Heuch Bisma Heuch valdi studenteksamen dam jage 1856 ja theologeksamen 1861. Su studerin-aige læiga dak bæggalmas ja duottavuodast oskolaš olbma, professor Caspari ja Gisle Johnsen oapatægjen pappaskuvlast Kristianiast, ja jakkemest læ, atte dam olbma guovto bargo bokte ælle osko-čuoņan ja riftes bibal ibmardam nuorra studenta vaibmoi læi saje ožžom. Dat osko ja dat ibmardus, mi erinoamašet daina maņeb jagin nuft famolažat oudanbođi dam nuftgoččujuvvum bibal-rido vuolde, mi læ nu stuora valdest min aige.

Boatte nummarest muittalep mi æmbo bisma Heuch ja su buristsivdunduvvum bargo birra.

Baparak, konvolutak, vuoiņalaš lavllagak ja Lars Levi Læstadius girjek læ ain oažžomest.

Nuorttanaste« čalle prentejægje ja olgusad de læ G. F. Lund Sigertjord, Vesteraalen.